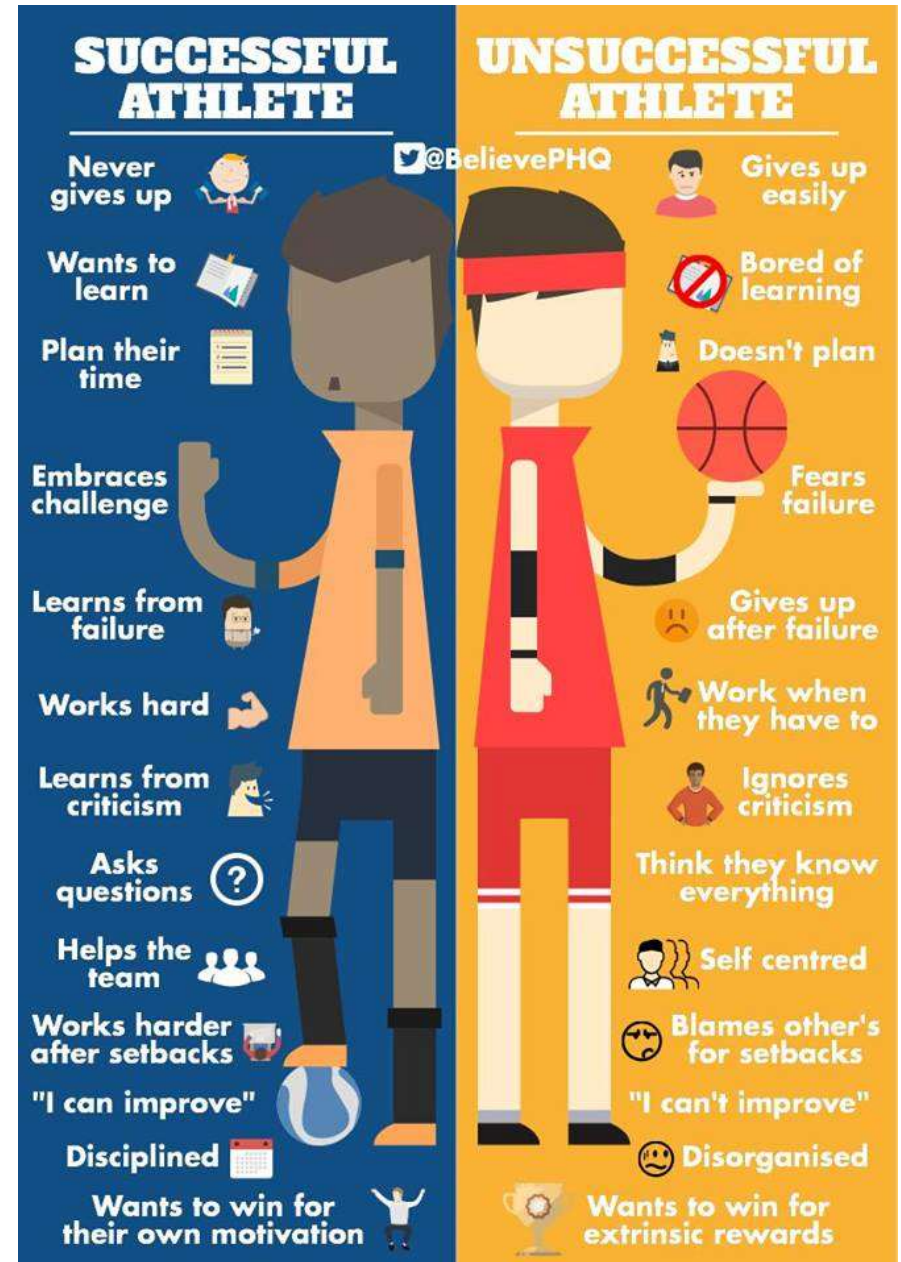

Sikeres sportolói személyiség

Kovács Krisztina
Sportpszichológus

Mi a személyiség?

- A személyiség a viselkedésnek, a gondolkodásnak és az érzelmeknek az a jellegzetes mintázata, amely meghatározza, hogy a személy hogyan alkalmazkodik környezetéhez.
- Olyan karakterisztika, amely megkülönbözteti az egyént másoktól (egyediség)
  - Genetikai? Biológiai? – temperamentum, ikervizsgálatok (környezet hatása...)
  - Vonás vagy állapot? – Big5
  - Pszichodinamikus? – az ösztönök és a tudatalatti hatalmi játéka
  - Tanuláselméleti? – van inger és rá adott válasz... (van egy született készlet, amit a környezet befolyásol)
  - Fenomenológiai? - fejlődés iránti igény és tapasztalat (humanisztikusok)

És a sportban?

- Állapotszorongás – CSAI-2
- Állapot és vonásönbizalom skála
- Személyiségvonások és teljesítmény kapcsolata
  - **Érzelmi stabilitás/labiltás**
  - **Extraverzió / introverzió**
  - Barátságosság
  - Nyitottság
  - Lelkiismeretség
  - Kovács: Posztok és személyiségvonások 😊
  - Hosszabb távú elköteleződés inkább

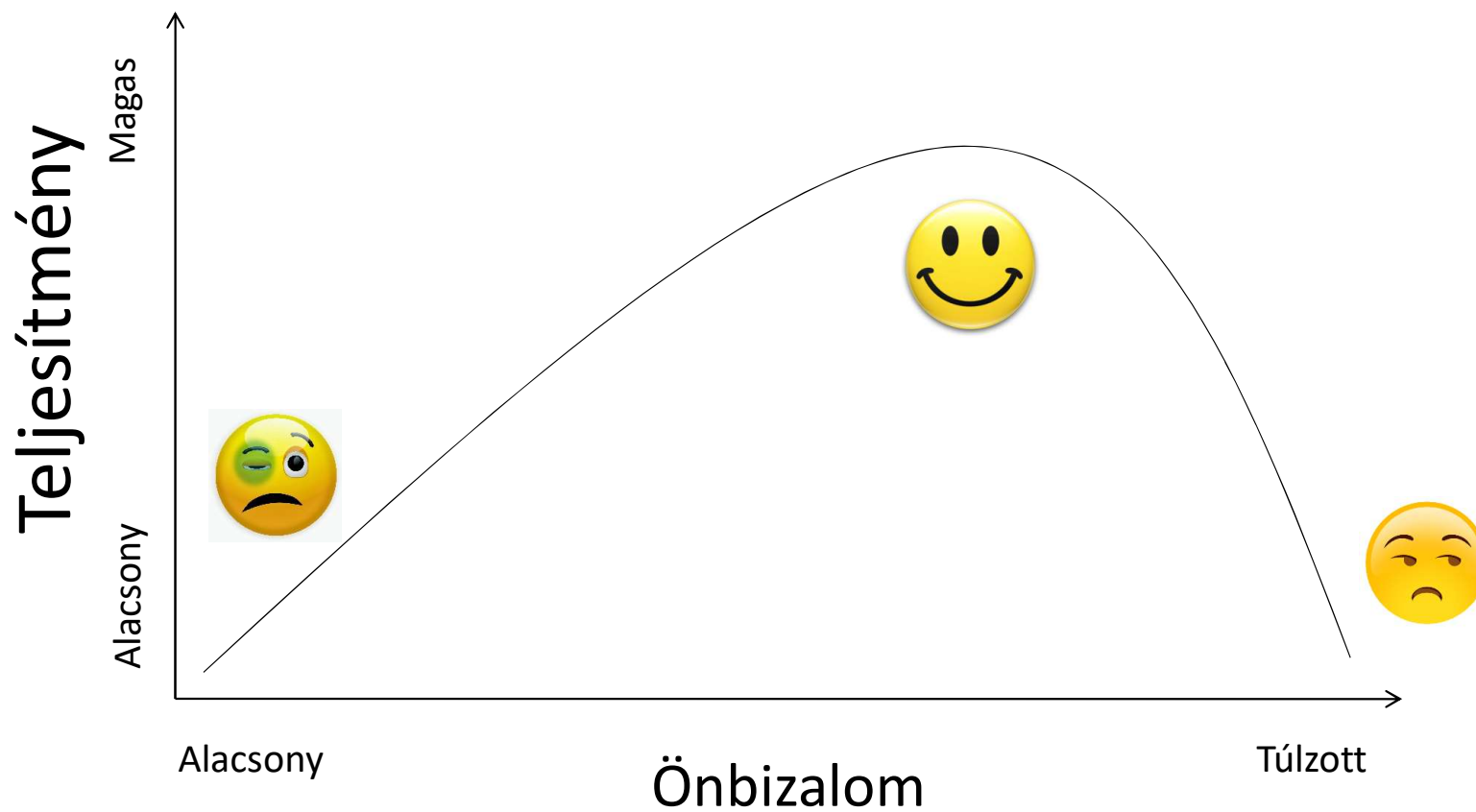
Comparative Psychological Analysis	
Sebastian Vettel Scuderia Ferrari	Kimi Räikkönen Scuderia Ferrari
	
SANGUINE-MELANCHOLIC	SANGUINE-CHOLERIC
RESPONSIBLE DEMANDING INTEGRATOR	WARRIOR STRONG DECISIVE MASTER
EFFECTIVE IN MAKING PLANNED ACTIONS	EFFECTIVE IN MAKING IMMEDIATE ACTIONS
NEEDS RESPECTFUL & OBJECTIVE VIEW	NEEDS STRONG DISCIPLINE & FOCUS
DOES NOT LIKE DISORDER & DISRESPECT	DOES NOT LIKE ROUTINE
LIKES VISUALIZATION & LOGICS	LIKES LOGICS & ANALYTICS
VISUAL & LOGICAL* THINKING	VERBAL-LOGICAL THINKING
LIKES TO PLAN CONTROL DEVELOP	LIKES TO FIGHT
NO EMOTIONAL PUSH BEFORE RACE	NO EMOTIONAL PUSH BEFORE RACE
NEEDS HONEST FEEDBACK AFTER RACES	NEEDS PHYSICAL RELAX AFTER RACES
STRESS-RESISTANT	STRESS-RESISTANT
STRONG IF HIS EMOTIONS ARE FLEXIBLE	STRONG IF PRACTICE IS REGULAR
TEACHER SKILLS	LEADER SKILLS

Önbizalom

- Állapot önbizalom: bizonytalan, függ a helyzettől
- Vonás önbizalom: biztosabb, a személyiség részét képezi
- Multidimenzionális modell:
  - hogy képes használni a fizikai képességeket
  - hogy képes használni a pszichés képességeket
  - hogy képes használni az észlelési képességeket (döntéshozás, alkalmazkodás)
  - hogy képes elsajátítani egy új dolgot
  - a saját edzettségi szintjében
  - (hogy képes elérni valamit
  - hogy képes önmagát jobbnak látni az ellenfeleitől)

Ideális önbizalom

Sport önbizalomra ható tényezők

Sport önbizalom forrásai

Önszabályozás

Sport önbizalom elemei

Fizikai képességekbe
és edzettségbe
vetett önbizalom

Sport önbizalom hatása

Érzelem
Viselkedés
Gondolat

Demográfiai és
személyiség
jellemzői

Eredmények

Döntéshozásra
vonatkozó
önbizalom

Szervezeti kultúra

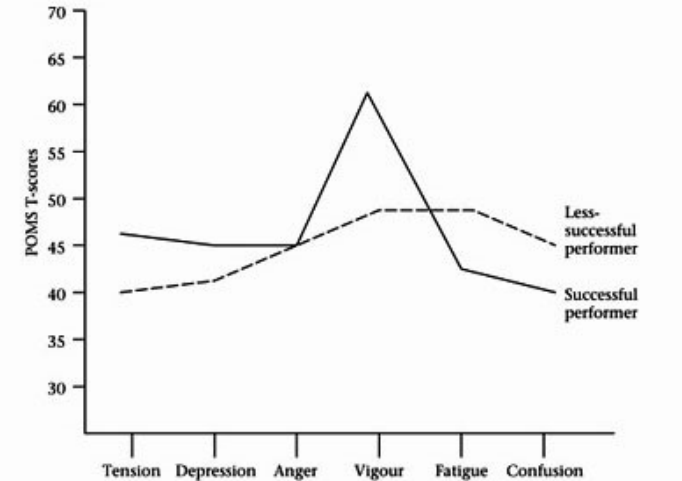
Szociális klíma

Reziliencia

POMS – Morgan, 1979 és IZOF – Hanin, 1997

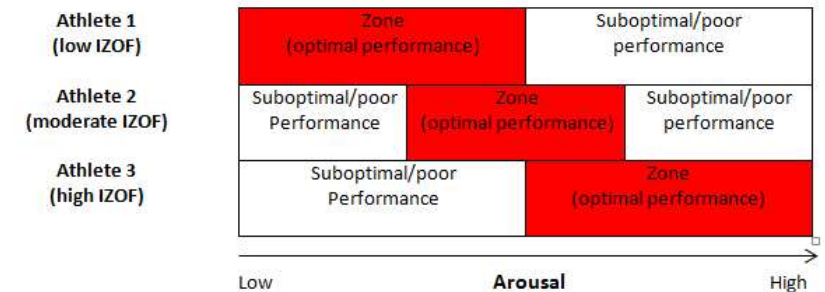
POMS - Átlagos sikeres sportoló pontszámai:

- Energia terén az átlag felett vannak, míg átlag alatt depresszió, negatív hangulatállapot, harag, fáradtság és zavar tekintetében
- Azaz mentális egészség = siker
- DE – a sikerességet nem csak ez a tényező határozza meg, azaz kiválasztásra alkalmatlan

IZOF - Csúcsteljesítmény összetevői

- Egyén bizonyos érzelmi állapota, a mely segíti őt a hatékony teljesítményben, amely eltér egyénenként és sportáganként
  - Pozitív teljesítményfokozás: motivált, magabiztos
  - *Pozitív teljesítménygyengülés*: laza elégedett
  - *Negatív teljesítményfokozás*: ideges, dühös, elégedetlen
  - *Negatív teljesítménygyengülés*: érdektelen, fáradt

Azaz...

- Siker meghatározásához személyiségvonások mérése **nem ajánlott**
- UP korosztály: személyiségvonások alapján kiválasztás **nem ajánlott**
- Cserébe:
  - Optimizmus/önbizalom
  - Mentális állóképesség
  - Környezet szerepe és felelőssége
  - Ericsson: Csúcsteljesítmény
  - Barabási Albert-László: A képlet

Köszönöm a figyelmet!